

ALBINA.

Prenumeratiunile se facu la toti dd. corespondinti a-i nostri, si d'adreeptulu la Redactiune. **Josefstadt, Langgasse Nr. 43.**, unde suntu a se adresá si corespondintiele, ce privese Redactiunea, administratiunea s'au speditur'a cate vor fi nefranate, nu se vor primi, éra cele anonime nu se vor publica.

Pentru *anuncie* si alte comunicatiuni de interesu privat — se raspunde cate 7 cr. de linie repetirile se facu cu pretiu scadiutu. Pretiulu timbrului cate 30 cr. pentru una data, se antecipa.

Esse de trei ori in septemana: Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a, candu o c'ola intréga, candu numai diumetate, adeca dupa momentulu impregiurariilor.

Pretiu de prenumeratiune:

pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
" diumetate de anu	4 " " "
" patratu	2 " " "
pentru Romani'a si strainatate:	
pe anu intregu	16 fl. v. a.
" diumetate de anu	8 " " "
" patratu	4 " " "

La nr. acest'a alaturámu c'ola de prenumeratiune pentru „Albina“.

Viena 12/24 dec. 1867.

De cateva dile s'au intreruptu comunicatiunile cu Ungari'a nepotendu-se nca delaturá niu'a cea multa cadiuta pre cáile ferate, si din asta cauza rapórtete de la dieta ni lipsescu cu totulu pentru acestu numeru. Telegrafulu inse continua a face servitiulu, dar nu aducenci o scire de veri o importantia din desbaterile dietali. Legea pentru drepturi politice ovreiloru s'a primitu si in cas'a magnatiloru cu 64 de voturi contra a-oru 4. Ambele case trimitu felicitari M. Iale Imperatesei pentru diu'a nascerii ce e ascépta. Cam atá'a e totulu.

Alegerea delegatiunei din partea lietei ungueresci inca nu s'a indeplinitu. Numai clubulu de deákistiloru atienutu conerintia in asta privintia, si a otaritu a agee diece membri si din stang'a moderata, despre care altmíntre se scie de já a nu va primí alegerea.

Senatulu impariale, precum se vede nai la vale, a trecut peste acésta afare, intr'unu modu ce aréta mare respectu pentru autonomi'a singurateceloru ieri, adeca n'au alesu delegatii din pleulu senatului ci din grupele tieriloru. Nesmintitu cá Ungari'a nu va face astalu, cáci unguerii sunt mai centralisti de atu niemtii.

Noulu ministeriu cislaitanicu, de are pomeniramu in nr. tr, pana acum nu s'a potutu formá. Acésta cercustantia ase nu insufta cislaitaniloru neci o tere, cáci — legile sunt santiunate, si la cést'a densii tienu multu; de ace'a cu oasiunea amenarii se imprasciara senatoru cu multabucuria crediendu cá dumeburu au pusu de já Austri'a la cale.

Va se fie si se póte. Atá'a inse de ecuru cá totu dumeloru au pus'o la cale i acum 6 ani, si acum 4 ani, totusi bugetulu statului pre anu ce merge aréta eficite neincetatu, éra politic'a guvernului sub fie care sistema, din cate s'au inercatu, aréta natiunalitati nemultiamite.

Acést'a e caus'a cá nu ne potemu bucurá si noi. Ne-am bucuratu alta data a asemenea oasiiuni, si apoi ne-am veiatu pacaliti. Deci avem dreptulu la precautiune, si cauta se asceptámu pana venitoriulu ni va dovedí daca sistema cést'a ni va dá frupte bune ca se ne bucurámu, séu frupte rele ca . . . ca se eremu alta sistema. Catu este pentru romanii din Transilvani'a, éi nu se potu bucurá, pentru cá dualismulu li-a luatú óte drepturile natiunale si besericesci ate si le-au potutu castigá in anii trecutú; — le-au luatú fora veri o desdauare. Deci din punctu de vedere natiunalu romanu, noi scimu de já astadi care trebuie se fie judecat'a nóstra despre sistem'a actuale.

— In siedinti'a de domineca a parlamentulu italianu ministrulu-presiedinte Menabrea a cerutu incuviintiarea procederei de pana acum a ministeriului seut. Camer'a inse cu 201 de voturi con-

tra aloru 199 denegá cererea. Ministeriulu intregu si-a datu demissiunea, dar pana acum nu s'a formatu ministeriu nou. O fama a desemnatu éra si pe Menabrea care si-ar alege colegi nuoi, alt'a scie despre generalulu Durando.

— In corpulu legelativu alu Franciei se desbate proieptulu pentru reorganizatiunea militara. Guvernulu i-ar trebui la 800.000 de barbati (cu reserv'a cu totu) si la 400.000 garda mobila natiunala. Starea efectiva nu s'ar cobóri mai jos de 750.000. Contingentulu pentru estimpu ar fi 100.000 feciori. Seintielege cá acestu proieptu intempaná pana acum mare opusetiune, care aréta daunele si spesele se s'ar face tierii, desclinitu numerulu locuitoriloru ar scadá si degenerá. Guvernamentalii provóca neincetatu la invingerea de anu a Prusiei, care necesitéza o nóua organizatiune militara in tóta Europ'a, si in catu se póte conformu celei prusesci.

De la senatulu imperiale.

Domineca in 10/12 Decemvre se tienura de senatulu imperiale ultimele siedintie in anulu curinte si anume in cas'a ablegatiloru demaneti'a, éra in cas'a magnatiloru sér'a. Ambele siedintie se destinera de cele ordinare parte prin insemneta afaceriloru, parte prin fisionomi'a caseloru.

Obieptulu primariu fu publicatiunea legiloru fundamentale santiunate si anume despre representanti'a imperiala, despre drepturile generale ale cetateniloru, despre infintierea forului imperiale, despre exercitiulu poterii judetiale, despre exercitiulu poterii esecutive si despre traterea afaceriloru comune ale tieriloru de dincoce si din colo de Lait'a. Cuprinsulu acestoru legi, care cu diu'a publicatiunii intra in validitate este cunoscuta de mai nainte; cugétámu dara a nu ne insielá, daca dicemu, cá cu diu'a de astadi s'a inauguratu in tierile represantate in senatulu din Vien'a, libertatea, egalitatea si droptatea cetatiéna si victi'a constitutionalá, si numai asiá ni splicámu, de ce in diu'a de astadi fisionomi'a casei ablegatiloru érá multu mai voioá de catu a casei magnatiloru.

In data dupa publicatiunea facuta de ministrulu si cancelariulu Beust, se retrasera si presiedintii de pe scaune si ministrii de pe bancele ministeriale, si ministrii ce nu sunt ablegati pasesira sal'a, éra d. Beust, Taafe, Giskra, Hopfen si Ziemialkowski? ocupara locurile in rondulu ablegatiloru. Fiindu aceste, luá cas'a ablegatiloru possessiune de drepturile sale constitutionale prin trii acte de insemnetate si anume prin alegerea presidiului, votarea contributiunei, si alegerea delagatiunei. Actulu de alegere se facu sub presiedinti'a celui mai betranu dintre ablegati abatele Zeidler din Boemi'a si cu unanimitate se alesera de presiedinte dr. Giskra, éra de vice-presiedinti Hopfen si Ziemialkowski, cari toti trei multiamira in cuvinte calde si bine vorbite pentru increderea pusa in densii.

Dupa acést'a se votá legea, prin carea se impoteri ministeriulu nou de finantie a radiocá contributiunea pentru trei luni din anulu 1868 pe bas'a preliminariloru din anulu trecutú si a face oheltuelele recerute pana la votarea bugetulu pe anulu venitoriu. In fine se facu alegerea delegatiloru si a suplinitiloru dupa grupele ablegatiloru dietali. Resultatulu alegeliloru este urmatoriu:

Pentru Boemia se alesera de delegati: Gros, Herbst, Plener, Banhans, Thun, Wolfrum, Daubek, Leeder, Klier si Limbek; éra de suplinitori: Steruvitz si Zedvitz.

Pentru Dalmati'a se alesera de delegati: Lapena, éra de suplinitori: Vituri.

Pentru Galiti'a de delegati: Ziemialkowski, Potocki, Zyblikievics, Czaikoski, Gross, Zbyzewski si Wodzicki, éra de suplinitori: Wenzeki si Tarnowski.

Pentru Austri'a inferióra de delegati: Breistel, Berger si Pratobervera, éra de suplinitori: Schindler.

Pentru Austri'a superióra de delegati: Figvli si Gross, éra de supl. Wikhof.

Pentru Salisburgia de delegati: Lasser, éra de supl. Stieger.

Pentru Stiria de delegati: Kaiserfeld si Rechbauer, éra de supl: Waser.

Pentru Carniolia de delegatu: Toman, éra de supl. Svetetz.

Pentru Bucovin'a de delegatu: Hurmuzachi, éra de supl. Andrieviciu.

Pentru Moravia de delegati: Giskra, Eichhof, Skene si van der Strass, éra de spl. Mandelblüh si Hopfen.

Pentru Carintia de delegatu: Mertlios, éra de supl. Jessernigg.

Pentru Tirolia de delegati. Giovanelli si Greuter, éra de supl. Jüger.

Pentru Voralberg de delegatu: Serinz, éra de supl. Conti.

Pentru Silesia de delegatu: Demel, éra de supl. Ditrich.

Pentru Istria de delegatu: Cerne éra de supl. Paier.

Pentru Gradisca de delegatu Froschauer, éra de supl. Seifertitz.

Pentru Triest de delegatu: Vidulici, de supl. Columbani.

In cea lalta casa a senatului se votara de asemenea legea de contributiune pe trei luni si apoi se facu alegerea delegatiloru si a suplinitiloru. Insemnámu cá aici se facu alegerea de si din tóta cas'a si ca delegati de alesera: Coloredo, Pipitz, Schmerling Czartoriski, Jablunowski, Littwinowicz, Mensdorf, Mercandin, Salm, Wickenburg, Wrnba, Doblhof, Lichtenfels, Rauscher, Mertens, Gócs, Hohenlohe si Schwarzenberg. Éra de suplinitori se alesera: Chotek, Gleispach, Romaschkan, Hauslab, Lodron, Reyer, Fürstenberg, Mayer Schöller si Blome.

Finindu-se aceste tóte, cancelariulu Beust anuncia pe bas'a demanatiunci Maestatei sale cá siedintiele senatului imperiale in ambele case se amena pana in 29. januaru e. n. si de la 10 januaru vor fi conchiamate delegatiunile. —

Oficialii comitatensii au nedependinti'a cugetarii si a vorbirii.

Intr'unu comitatu romanescu s'a intemplatulu nu de multu cá o cestiune natiunala n'a reportatu triumfulu ce ne credeamu in dreptu a-lu asceptá. Intrebandu de caus'a acestei triste nepasari, ni s'a respunsu cá inteliginti'a in precumpenire ocupa oficie, éra oficialii traiescu in credinti'a retacita cá densii sunt dependinti de programulu, respectivo parerile, principaililoru.

Nesmintitu cá in suer'a de aptivitate oficiala, densii depindu de la legi si alte despustiuni de ale superioriloru in catu aceste consuma si sunt prevedute in legi. Dar óre acésta pendintia se estinde pana a-i'amuti in congregatiuni, a-i face se-si sacrifice dreptulu cugetarii libere si a vorbirii, a-i duce pana se n'aiba si se nu cuteze a fi de alta parere de catu presiedintele? Nu se póte, pentru cá in asemenea casu n'ar mai fi neci o desclinitie între oficialulu absolutismulu si cel'a alu vietii constitutionalé.

Daca oficialulu vre se-si aduca a minte, nu cumva vre veri o dependintia? bine face, dar atunci se cugete cá l'a alesu poporulu, si cá prin urmare depinde de la poporu, drept-aceea are se apere interesele poporului natiunali, materiali etc. Éca aci este dependinti'a lor, carea se sustiene si se manifésta in modu eficace la alegeri.

Constitutiunea a otaritu congregatiunile pentru ca acolo cu totii la olalta se se consulte

despre interesele comitatului. In acésta otarire, scopulu i-a fostu ca se asculte tóte parerile si se póta alege cele mai bune. Acestu scopu l'intielegu locuitorii comitatelor candu si-alegu de oficiali nisece barbati in a caror'a precepere si capacitate au mai multa incredere.

Avendu deci in vedere de o partescopulu acest'a alu institutiuniloru municipali, éra de alt'a dreptulu de alegere alu poporului, — este lamuritu cá oficialulu care nu-si pronuncie parerile sale candu le are, acel'a vatema si scopulu constitutiunei si increderea poporului. Ca crestinu vatema pre Ddieu care i-a datu preceperea, si a caruia schinteia divina o neutraliséza prin tacere.

Asié fiindu, avemu detorintia cu totii si la tóte oasiiunile se ne pronunciamu precum se cuvine ómeniloru liberi. Éra candu e vórba de cause natiunali, se intrámu cu totii in lupta cu energí'a si devotamentulu ce ni-lu impune sant'a causei romanesci.

Éra daca e vorba desclinitu despre politic'a maioritatiei dietali, atunci fie care romanu póte spune si dovedí cá — afara de promissiuni — totu ce ni-a datu acésta politica este amaratiune natiunalitatiei; este o politica la care se póte aplicá:

Mel in ore, verba lactis,
Fel in corde, fraus in factis.

Ce vreu diecesanii si clerulu din Bucovin'a!

In o corespondintia din anulu trecutú precisaramu, dorintiele si pretensiunile nóstre drepte in privintia afaceriloru administrative in diecesa. Noi apuseramu bobu numeratu cele ce le asceptámu de la consistoriulu nou organizatu si cugetámu, cá unu colegiu, compusu in maioritatea sa din barbati de principie sanetóse si devotati pentru interesele cele sante ale bisericiei si sórtea clerului, se va apucá cu totu adinsulu, de a vindecá suferintiele cele multe ale clerului si diecesaniloru. Dorere inse, cá pre doi dintre acci barbati, in cari puseseramu noi sperantiele, ii rapí curendu mórtca. Inca mai adunca dorere, cá locurile vacante se indeplinira cu ómeni, de cari neoi nu visá nimene in diecesa, ba pre langa acestia se mai atrasera in gremiulu consistoriale, nu scimu pre cebasa, si functionarii catedrali. Dupa fisionomi'a de acum a senatului consistoriale, de va remané dens'a neschimbata, se pare, cá clerulu si diecesanii se-si puna sí de asta data dorintiele si pretensiunile in cuiu, cáci ce se mai póte asceptá de la unu colegiu, carele are mai multu faci'a unui consiliu de familia, de catu a unui corpu consistoriale? Numai nepoti, cumnati, cuseri in gradurile mai de aprópe si între sine-si cu esc. sa p. episcopu, ba pe urm'a logodnei cunosoute, si cu p. archimandritu! Dreptu cá in senulu unu atare colegiu decurgu desbaterile si conclusele amusantu si, de contrariéza candu si candu unulu, ce-si pastréza inca nedependinti'a opiniunci, face esperimintulu, cá *neque Hercules contra plures*; dara catu de imbucuratórie sunt afacerile pentru cleru si diecesani, ast'a o vedemu si o sentimu pe di ce merge totu mai durerosu.

Totusi audimu pre esc. sa p. episcopu dicendu: cá ce vreu preutii si eparehstii de la episcopu? pentru ce atate banaturi si neindestulari cu decursulu trebiloru la scaunulu consistoriale? De ce nu se astempera ómenii aceia cu natiunalitatea si sinodalitatea lor? Archiereulu este archiereu, si ceea ce voiesce elu, aceea se fie. Cine nu asculta de cuventulu archiereului, este unu protivnicu si nu va ispraví nemica, cáci noi avemu potere si avemu si prietini in Vien'a.

Cam totu aceste si de asemenea cuvinte de mangaiare aude clerulu si diecesanii de la p. episcopu Eugeniu Hacman, de candu tiene a mana toiagulu pastoralu in dieces'a Bucovinei. Avemu dara causa de a ne indoi, daca vor fi realizate celu putienu in parte dorintiele si pre-

tensiunile drepte ale diecesei, pana candu va ocupá prè sant'ia sa scaunulu episcopale. Dara ca se nu cugete lumea, cá dorintiele si pretensiunile nòstre sunt esagerate, ne sentim provocati a le espune inca o data, ca se judece lumea intre unii si altii.

Un'a din cele ce pretinde dieces'a unanimu este incorporarea principiului sinodale in tóte afacerile administratiunii bisericesci. A face ast'a pretensiune cugetámu a avé totu cuventulu unu a cá e basata pe cuventulu scrisu si predatu ala evangheliei si pe prassa generala a bisericeii ortodoxe, éra alt'a, cá clerulu si diecesanii sunt destulu de amariti prin mesurile absolutismului si ale birocratiei ierarchice de pana acum. Prè sant'ia se p. episcopu ca unulu ce e nascutu in secolulu trecut, se visé dia in timpurile episcopiloru Daniilu si Dositeiu, pe candu se tratau preutii in unu modu barbaru, de carele dupa legile de acum inisi criminalii sunt scutiti, si ca unulu ce facu cursulu studioru in institute romano-catolice, sustiene cá principiile ortodoxe referitorie la administratiunea bisericesca sunt asemene cu cele ticsute in decisiunile conciliului tridentinu. Dara si un'a si alt'a nu este asiá. Clerulu si diecesanii in Bucovin'a si anume in jumetatea a dóu'a a secolulu de prezentu nu sunt cei din tempulu ep. Daniilu si Dositeiu, ci sunt consciuti de drepturile loru si de marginile autoritatii episcopale. A strigá dara si a improsió cu cuvinte vatematória chiar si in biserica pre preuti, cari dupa cuvintele din liturgieriu sunt frati si impreuna-servitori ai episcopului, si a inehide usiele, candu vine unu preutu de la tíera, ca se vorbésca cu archipastoriulu in cause pastorale séu personale; a dictá suspensiuni, buna óra ca ce'a a capelanului campestru Damianu Iul. destituari din dirigatoriá ca ce'a a administratorului protopopesu a Radauloru si anulari ale actelor de asediare a parochieloru ca mai de unadi a enoriei din Radauti; a se gerá ca proprietariu, celu putienu ca uniculu reprezentante alu fondului relegendariu si in susi fara de participarea Iguemeniloru, cari sunt reprezentantii canonici si uricali ai mosieloru monastiresci, a dá dechiaratiuni referitorie la sponse extraordinarie ce nu se referescu la scopuri bisericesci, si la insasi mass'a averiloru bisericesci; a-si reservá obiectele cele mai importante, cari chiar si dupa regulamentulu diecesanu si dupa ordinatiuni imperiale sunt de tratatu consistorialiter, spre decisiune dupa propria bun'a placere; a nu bagá in sóma catu e negru sub unghia de opiniunea publica a diecesei si de dorintiele clerulu, ba toama in contr'a celoru dorite si pretinse de cleru si de diecesani a lucrá, spre a aretá o putere si autoritate archierésca, carea e cu totulu straina spiretului evangheliei; — acestea si de asemene, ce marturescu despre unu absolutismu eterodoxu, óre nu sunt mominte, de a pretinde restaurarea institutiuniloru sinodale, a dorí si a cere autonomi'a bisericeii pe o basa sinodala intinsa?

Asemene nesuferibile ca mesurile administrative, ce cadu pe sém'a absolutismului ierarchicu, sunt si acele, prin care se alteréza caracterulu nationalu romanu alu diecesei nòstre bucovinene. Tóta lumea scie, cá Bucovin'a ca un'a din partile Moldovei, este o tíera romana; si dascalasiulu celu mai slabu scie, cá dieces'a Bucovinei, nu este fia si n'au fostu neci candu aternata de mitropoli'a din Leovu neci de cea din Chieva, ci ca o fia a mitropoliei din Suceva, este o diecesa moldo-romana; monumintele colosale ce le vede fic-carele in totu loculu si fruptele fundatiuniloru cu unu areale de 51. de mile patrate, numite acuma fundulu religiu-nariu, de care se indulcescu toti de la episcopu pana la celu mai micu orfanu clericale; marturescu, cá totu ce posiede dieces'a nòstra, nu provine de la rusi, ci de la principii si patriotii pamenteni; clerulu si poporulu diecesanu, cu tóte cá in o parte de comune se vorbésca limb'a rusésca, e consciutu si sustiene, cá este unu cleru si unu poporu de nationalitate moldo-romana si vietuindu in armoni'a cea mai buna, neci nu visé dia, de a se manifestá in publicu altmintre, de catu ca, clerulu si poporulu unei biserice ortodoxe de unulu si acela-si caracteru nationalu romanescu séu moldovenescu. Si in faci'a unoru mominte ca acestea, in contra convingerei si vointiei clerulu si a poporulu diecesanu, se facu de unu tempu in ócce dispusitiuni de a-celu feliu, prin care se miséca dieces'a din tictinele sale nationale romane si in poporulu de un'a si ace'a-si tulpina si convingere nationala se produce cu maestria o desbinare, carea mai

tempurú séu mai tardú póte se aiba funestele urmari ale unei desbinari confesiunale. Ce e dreptu, audim pre p. episcopu dicendu, cá a-cele mesure se facu cu privire la partea de locuitori, ce vorbescu rusésce. Dara noi intrebámu pe prè sant'ia sa, cine din cleru séu diecesani s'a plansu pentru apesare nationala? Unde sunt adresele séu petitiunile pentru introduocrea limbai rusesci in consistoriu la cele lalte organe administrative bisericesci? Óre nu se intrebuintéza limb'a rusésca in seóle, unde e de lipsa, ba inca si acolo, unde e de prisos? Óre nu sunt bisericele pline de carti, venite — Dumnedieu mai scie cum — din Rosi'a? Erá dara de lipsa a pune pe marc'a seólei reale inserierea rusésca, ca venindu apostolii panslavismului si óspetii din Rosi'a si vodiendu a-cea scrisóre se deduca dupa ea, cá si asupra Bucovinei au cuventu, de a face pretensiune? Dreptu se o spunemu, cá departe ajunseramu; inse, de este adeveratu ce dice apostolulu, cá adeca *din faptele tale au te vei osendi, au te vei indreptá*, peste putienu va siedé istori'a la judecata cu ómenii politicei ierarchice de acum in dieces'a Bucovinei. Dara ca se nu cadomu si noi sub judecat'a istoriei, cá am fi tacutu la tóte cele ce se facu spre alterarea caracterulu nationalu istoricu alu diecesci, protestámu in faci'a lumii contra unora ca acestea mesuri rapitorie de drepturi si nu vom incetá a protestá si a invocá ajutorulu legale, crediendu, cá de despoti'a ierarchica a haomanidiloru si de birocrati'a schönbachiana dóra ne va scapá Ddienu!

Mai este un'a, pentru care sangera anim'a multor'a din cleru de la Nistru pana la Dorn'a si de la Coniatinu pana la Reuseni, si ast'a este strimbatéza ce se face prè adese in favórea nepotismului intru intielesulu celu mai intinsu alu cuventulu. Nu vom se vorbimu despre acést'a noi, despre ast'a marturescu plansorile din anulu 1848 si actele de asediare ale unoru catrede de profesori, ale unoru protopopfi, ale personalulu catredale si consistoriale si ale multoru parochii, despre ast'a marturescu lacrimelle si suspinele multor'a din preutii cei ce cu tóta capacitatea si meritele pastorale nu potu se devina la o parochia mai buna.

Si in faci'a unora ca aceste suferintie, inca mai intréba esc. sa p. episcopu, cá ce vreu preutii si diecesanii? Po urm'a multimiloru de vatamari si de apesari inca mai are prè sant'ia sa curagiulu, de a numí resvratitori pre cei ce se vaieta? mai are anim'a, de a aposá inca mai durerosu pre cei ce cauta scapare legala? mai are cutezarea, de a aduce in feliuri de prepusuri pre acei barbati din cleru si din mirenimie, ale caror'a caractere curate si devotamentu patrioticu este cunoscutu in tíera? Dóme! cauta din ceru si cercetéza viea din Bucovin'a, pre carea o a plantatu drépt'a ta! Vínó de siedi la judecata cu cei ce ne judeca pre noi dupa poff'a animei loru si nu dupa dorerile si suspinele nòstre! Nu intardiá, ei vino de graba si ne mantuesce, cá éta suntom de ocaru celoru mandri si de imbucatura celoru nesatosi; in pamentulu moscenirei nòstre suntemu ca nisce straini, in casele si bisericele nòstre amutiesce limb'a parintésca de strigatulu strainulu, a strainulu de la média-nópte, carele venindu mai deunadi mai vertosu ca cersitoriu, dice astadi, cá este frate egale indreptatitu, si mane, poimane va dice, cá este „samovolnoi panu“ in Bucovin'a. —

Fenianismulu in Angli'a.

Irlandanii au ura nespusa catra anglii pentru sume de nedreptatiri ce li s'au facutu. Inca de multu se datéza nisuintiole loru de a-si scapá patri'a propria Irlandi'a, care este anesata la Angli'a. Neci nationalitatea si datinele, neci religiunea si temperamentulu iriloru nu se unescu cu ale angliloru. Despre acestea inse vom vorbí de alta data facendu o scurta descriere a istoriei loru. Pentru acum observámu numai cá in poporulu iricu n'au adormitu neci odata aspiratiunile nationali, si conformu acestor'a a luptatu si in trecutu, dar in diferite timpuri avú diferite programe politice nationali.

Pana mai deunadi nisuintiole iriloru nu treceau peste principiile generali ale democratice, si de aceea programulu loru in multe puncte erá unulu si ace'l-a-si cu alu democratice din Angli'a si Scoti'a; luptau impreuna (putieni la

numeru, cum erau) in parlamentulu de Londra unde se aduna reprezentantii acestoru trei tieri.

Anu se reformá legea eleptoralu in sensu cam democraticu, si asta cercustantia rupse de catra iri mai tóta partita democrata din cele lalte dóue tieri.

Rumperea se aretá si mai apriatu totu anu candu irii incercara in patri'a loru o rescóla, alu careia scopu nu ar fi mai multu autonomi'a patriei — precum o cereau odata — ci nedependinti'a totala.

Trupele regesci sugrumara rescóla, cativa capi devenira prinsu. Nisce iri curagiosi intreprinsera estimpu a eliberá pre conationalii prinsu, fie chiar cu pretulu uciderii pazitoriloru. Planulu se puse in lucrare, inse curagiosii inca cadiura prinsu, si pentru mórtéa pazitoriloru fura si densii judecati la mórté pre spendiuratori. Judecat'a se essecutá, intre mari pregatiri militare, cáci erá téma de o rescóla nóua.

Irii la inceputu se marginira la demonstratiuni cu processioni funebrele pentru martirii natiunei loru, ce se fecera in multe orasie, cáci irii in numeru mare sunt lucratori prin tóte orasiele cu fabrice si din Angli'a si din Scoti'a. Si candu aceste demonstratiuni li se oprira, densii nesentindu-se in stare a face tom'a acum o rescóla, incepura nisce guerile unicele in feliulu acest'a. Asié la o temnit'a din capital'a Londra dusera cateva buti de prafu de pusca, l'aprinsera, cateva edificie din juru sarira in aeru, inse temnit'a cu irii prinsu remase nevatemata. Ruinele spariera pe angli, nu inse si pre iri cari continua inimicitiele intr'unu modu si cu o energ'a ce pune lumea in mirare. La temnit'a Millbank au cercatu se strabata prin unu canalu pre sub pamentu ca se duca prafu la zidurile cetatii, dar aci nu li succese, scapara inse neprinsi. Acum irii folosescu nisce sticle (iegi) umplute cu unu feliu de apa numita „focu fenicu“ si „grecescu“ si „nitro-glicerinu“.

Aruncaudu sticl'a in veri o casa prin feréstra séu in bolt'a cutarui negotiatoriu, se sparge éra fluidulu aprinde pre unde curge. Astfelu anglii la fie care momentu se vedu espusi esplosiuniloru si aprinderiloru din partea feniloru. (Precum am insemnatu alta data, numele fenianismu se deriva de la Fenicia, de aci fenii si fenianismu precum pretindu irii a se numí pre sine. Este adeca o traditiune cumca cei mai vechi colonisatori ai Irlandiei au fostu renumitii negotiatori din Fenicia.)

Spaim'a este fórté mare, si fiindu cá polit'i'a nu e destula, o multime de cetatiani au juratu si mai jura a primí oficiulu de pazitori di si nópte. Se respandescu feliu de feliu de faime spre ingrozirea locuitoriloru. Milit'a alérga neincetatu de la unu punctu la altulu, cáci anglii dicu cá este mai bine se se faca de risu cá au crediutu faimelor de catu se patiesca paguba.

Se crede cá fenii, státu de bine organizati, vreu se puna man'a pre unulu din orasiele mari (d. e. Glasgow care are multe fabrice si asié e mare coloni'a irica) crediendu cá daca causa loru va primí botezulu angelu, si va gasi veri unu partenitoriu intre monarchii Europei, cum si-a gasitu Itali'a care la inceputu inca numai cu menutiile necagié polit'i'a austriaca. Acestu evinémentu l'ascépta anglii cu mare frica, temendu-se cá nisce individi de o credintia politica cu fenii se vor fi stracoratu chiar intre cei ce au juratu a fi pazitori, si asié se vor provocá incurcature in momintele catastrofele.

Luni erá se se tiena dóue meetinge (adunari libere politice de ale poporulu) in Clerkenwell la Londra, inse polit'i'a le-a opritu. Din asta cauza nu s'a intemplatu ceva turburare, póte cá feniloru li-a insufatú precautiune cercustantia cá in acea di alti 10,000 de cetatiani jurara a fi pazitori.

Totu ieri (luni) in fabricele de stiela de la Glasgow s'a descoperitu multu prafu de pusca, dusu acolo cu intentiunea d'a derimá fabricele prin esplosiune.

Economia.

Tergulu de Viena.

Pretiurile negotieloru sunt:

	centenariulu (marge, mags)
Bumbaculu Egiptianu	75 fl. 95 fl.
„ Nordamer. middl.	53 57.50
„ Grecescu	50 „ 55 „

„ Levantinu 1.	40 „ 48 „
„ Persianu	35 40 „
„ Ostind. Dhol. fair	45 „
„ „ midd. fair	42 50
Canep'a de Apatin	20 22.50
„ „ Itali'a, curatite faine	62 82 fl.
„ „ „ midlocia	46 58 „
„ „ Poloni'a naturala	19 21
„ „ „ curatita	24.75 31
Inulu natural de Polonia	20.50 23.25
„ „ Moravia natural	28.50 38 „
Mierea de Ungari'a naturala	20 21.50 „
„ „ Banatu alba	— —
„ „ Ungari'a galbena	20.50 21.50 „
Sementi'a de trifoiu din Stiria de cent.	
„ cea rosia curatita	27 28
„ „ lucerna italiana	29 29.50
„ „ „ francésca	37 „ 38 „
„ „ „ ungrésca	28 28.50
„ „ „ curatita	29 „ 30 „
Talp'a lucrata (Pfundleder prim.)	95 „ 97 „
„ „ („ Corametti)	89 „ 95 „
Pelea de bou, uda cu corne,	
„ cea din Poloni'a de	22—24
„ „ din Ungari'a de	27—28 „
„ „ „ „ uscata cent.	55—58 fl.
„ „ „ vaca „	56 „ 59 „
„ „ „ vitielu „	„
„ „ „ fora capetine	134 „ 138 „
„ „ „ cu capetine	118 „ 123 „
„ „ „ din Poloni'a cu cap.	89 „ 98 „
Cleiu pentru templari celu negru	15 15.75
„ „ „ celu brunetu	24 25
„ „ „ celu galben.	26 27.50
Oleulu de inu	31.50 32
„ „ rapitia (rafinatu)	— „ —
„ „ terpentinu galitjanu	15 16.50
„ „ „ rusescu	15 „ 16
„ „ „ austriacu	19.50 20.50
Colofoniu.	7 1/2 — 7 1/4
Smól'a négra	5 1/4 „ 6 1/2 „
Unsóra de cenusia din Iliri'a	19 19.75
„ „ „ Ungaria (alba)	16.25 17.25
„ „ „ „ (albastra)	15 15.50
Rapiti'a din Banatu, metiulu	
„ „ „ austriacu	5.75 5.87
Perulu de capra din Romani'a	27 fl. 29 fl.
Lan'a de óie, cea de iérna	100 „ 105 „
„ „ „ „ véra	90 „ 95 „
„ „ „ „ mielu (fina)	150 „ 160 „
„ „ „ „ óie din Transilvani'a	97 „
„ „ „ „ „ Brail'a, Jalomiti'a	72 „ 73 „
„ „ „ „ „ Romani'a mare	67 „ 68 „
„ „ „ „ „ mica	62 „ 64 „
„ tabaci (Gärber) din Romani'a	58 „ — 60
„ óie din Banatu, cea comuna, grósa	53 „ — 54
„ óie din Banatu tigai'a	65 „ — 70
„ véra din Besarabi'a	52 „ —
Unsóra de porcu	39 „ 40
Slanin'a afumata (loco)	39.50 — 40.50
Cér'a din Banatu si din Ungari'a, cea galbena	125 „ — 128
„ cea nalbita	150 „ — 160
Prunele uscate, din 1865	14 — 16.50
Zaharulu Raffinade	31 31.50
„ Melis	29 30.50
„ Lompen	28.75 — 29.75
Gravulu din Banatu 89	8 fl. metiul 7
Ordinulu	71 „ „ 3.70 „
Ovesulu din Ungar.	44 „ „ — 2.5
Seulu de óie din Romania	— —
Coltiani (Knoppern) I. din 1866	17.00 18.00
„ „ „ II. „ 1866	15.00 15.50
Dirdie (Trentie) Unguresci, albe	11.75 12.75
„ „ „ jumetate albe	9.75 10.75
„ „ „ „ obele	— 7.75 8.75
„ „ „ „ ordinare	— 6.25 7.25

Viena, 24 diecemb. Burs'a de sér'a la 23 l. c. Imprumutele de státu cu 5% 52.5 — 52.60. Obleg. desarcinarii de pamentu un 69.75, — 70.25; transilv. 63.75 64.—; B. temes. 69.—, — 69.50; bucovin. 63.50, — 64.— Galbenulu 5.76 — 5.76; Napoleondori 9.8 9.70; Imper. rusesci 9.90, 9.95; Argintulu 119.25—119.75.